

11.01.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**11 Ocak 2022
Salı**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

11 Ocak 2022 Salı

YASAMA BÖLÜMÜ

KANUN

7350 Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

MİLLETLERARASI ANDLAŞMA

— Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti Enerji Bakanlığı Arasında Doğal Gaz Teslimatına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5088)

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

- 8/1/2002 Tarihli ve 4736 Sayılı Kanunun 1 inci Maddesinin Birinci Fıkrası Hükmünden Muaf Tutulacakların Tespitine Dair 28/1/2002 Tarihli ve 2002/3654 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 5089)
- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ne Yapılacak Yolculuklarda Verilecek Gündeliklere Dair Karar ile Yurtdışı Gündeliklerine Dair Kararın Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5090)

ATAMA KARARI

- Cumhurbaşkanlığı Tarafından Yapılan Atama Hakkında Karar (Karar: 2022/5)

HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU KARARLARI

- Hâkimler ve Savcılar Kuruluna Ait Kararlar

YÖNETMELİKLER

- Deterjanlar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Ticaret Bakanlığı Disiplin Amirleri Yönetmeliği
- Ticaret Bakanlığı Taşra Teşkilatı Hakkında Yönetmelik
- Elektrik Piyasası Bağlantı ve Sistem Kullanım Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketlerince Kullanılacak Uzaktan Kimlik Tespiti Yöntemlerine ve Elektronik Ortamda Sözleşme İlişkisinin Kurulmasına İlişkin Yönetmelik

— Bağımsız Denetim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

— 2022 Yılı Özel Eğitime İhtiyaç Duyan Bireylere Verilecek Eğitim Desteği Tutarlarına İlişkin Tebliğ

— Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2021/14)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2022/1)

— Altın Hesaplarından Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2021/16)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2022/2)

KURUL KARARI

— Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 06/01/2022 Tarihli ve 10715 Sayılı Kararı

TZOB Başkanı Bayraktar: 2022'de ciddi bir kuraklık yaşayabiliriz

Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, tarım sektörüne ilişkin 2022 yılı değerlendirmesinde kuraklık uyarısı yaptı.

2021 yılının ülkemizde neredeyse tüm sektörler için oldukça zor geçen ve olumsuz sonuçlarla karşılaştığımız bir yıl olduğunu belirten Bayraktar, sözlerini şöyle sürdürdü:

“Tarım sektörü de bu zorluk ve olumsuzluklardan etkilendi. Gerek 2020 yılında başlayan pandeminin devam etmesi, gerekse yurdun üçte ikisini önemli derecede etkileyen kuraklık, hem tarım ürünleri arzında daralmaya ve fiyatlarda istikrarsızlığa yol açtı. Hem de istihdamda ve sosyoekonomik yaşantıda bir dizi sıkıntıyı beraberinde getirdi. Diğer taraftan, 2021 yılında **döviz kurundaki** anormal artışlar, tarımsal girdi fiyatlarındaki küresel ve ülkesel dalgalanmalar sonucu sorunlarımız daha da arttı.

2021 yılında yaşadıklarımız tarımsal üretimin ne kadar önemli olduğunu ve asla ihmal edilemeyecek bir sektör olduğunu bize somut delilleriyle gösterdi. Gıda ürünlerinde görülen yüksek fiyatlar ve bazı ürünlere erişimdeki sorunlar, yediden yetmiş toplumun her kesimine tarımın milli güvenliğimizin en önemli bileşenlerinden biri olduğunu açıkça gösterdi.

Türkiye Ziraat Odaları Birliği olarak, ‘2021 yılı değerlendirmesini’ yaparken tarım sektörümüzde yaşanan gelişmelerin yanı sıra ürün bazında gerileme ve sorunları da kamuoyumuzla paylaşacağız.”

Tarımda ekonomik göstergeler: Üretim, büyüme, örgütlenme

Bayraktar, öncelikle tarım sektörünün ülke ekonomisi içindeki yerini ve yaptığı katkıları şöyle özetlenebilir dedi ve devam etti:

“2021 yılının ilk 9 aylık verilerine göre tarım sektörü, Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'nın yüzde 6'sını sağladı. Tarım sektöründeki büyüme, 2020 yılında yüzde 5,9 iken, 2021 yılının Ocak-Eylül döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 2,9 oranında azaldı. Tarımdaki gerilemenin temel nedeni, bitkisel üretimde yaşanan azalış oldu.

2020-2021 üretim sezonunda yaşanan şiddetli kuraklık ve diğer afetler, en fazla arpa, buğday ve baklagil ürünlerinde verim kayıplarına neden oldu. 2021 yılı toplam bitkisel üretim, bir önceki yıla göre yüzde 6,1 azalarak, 126 milyon tondan 118,4 milyon tona geriledi. Hayvansal üretimde ise Ocak-Ekim döneminde yumurta üretimi yüzde 2,3 azalırken, tavuk eti ve sanayiye aktarılan süt miktarı yüzde 2,1 oranında arttı.

Öte yandan tarım sektörü, istihdamdaki önemini koruyor. Ekim ayları itibarıyla 2020'de yüzde 18 olan tarımın istihdamdaki payı, 2021'de yüzde 17,1'e geriledi. 2021 yılının Ekim ayında ise tarım 5 milyon kişiye istihdam sağladı. Tarım sektörü, işsizliği 1,7 puan düşürerek yüzde 12,9'dan yüzde 11,2'ye çekti.

Tarım üretici fiyatları enflasyonu Kasım ayında yıllık bazda yüzde 24,35 artarken enflasyon Aralık'ta yüzde 36,08, gıda enflasyonu 43,80 arttı. Ocak-Kasım döneminde gıda ve tarım ihracatı bir önceki yıla göre yüzde 20,5 artarak 18 milyar 522 milyon dolardan 22 milyar 326 milyon dolara yükseldi. Aynı dönemde gıda ve tarım ithalatı bir önceki yıla göre yüzde 15,7 artarak 13 milyar 498 milyon dolardan 15 milyar 623 milyon dolara yükseldi. Böylece tarım ve gıda dış ticareti fazlası Ocak-Kasım döneminde bir önceki yıla göre yüzde 33,4 artarak 5 milyar 24 milyon dolardan 6 milyar 702 milyon dolara yükseldi.

Tarımsal örgütlenmedeki yetersizlik sektörün önemli yapısal sorunlarından biridir. Tarımda üretici örgütleri sayı olarak fazla olmasına karşın idari ve mali açıdan güçlü değildir. Görev ve fonksiyonlarını tam olarak yerine getirememektedirler. Ekonomik örgütlenmenin yetersiz kalması; tarımda üretim planlaması yapılamamasına, pazarlamada sorunlara, fiyat ve gelir istikrarsızlığının oluşmasına neden olmaktadır. Bu nedenle, tarladan markete 5-6 kata varan fiyat artışları görülmektedir. Çiftçiler maliyetine, hatta bazen maliyetin altına ürününü elden çıkarırken, tüketiciler de makul fiyatlarla ürün tüketememektedir.”

Gelirinden memnun olan çiftçi oranı yüzde 19'a geriledi

Kredi Kayıt Bürosunun çiftçilerle yaptığı anketten 'mutsuzluk' çıktı. 28 ilde 1,066 faal çiftçi ile gerçekleştirilen "Türkiye Tarımsal Görünüm Saha Araştırması"na göre, 2021 yılında gelirinden memnun olan çiftçilerin oranı yüzde 19'a geriledi. Memnuniyetsizlik oranı yüzde 56'ya çıktı.

İRFAN DONAT

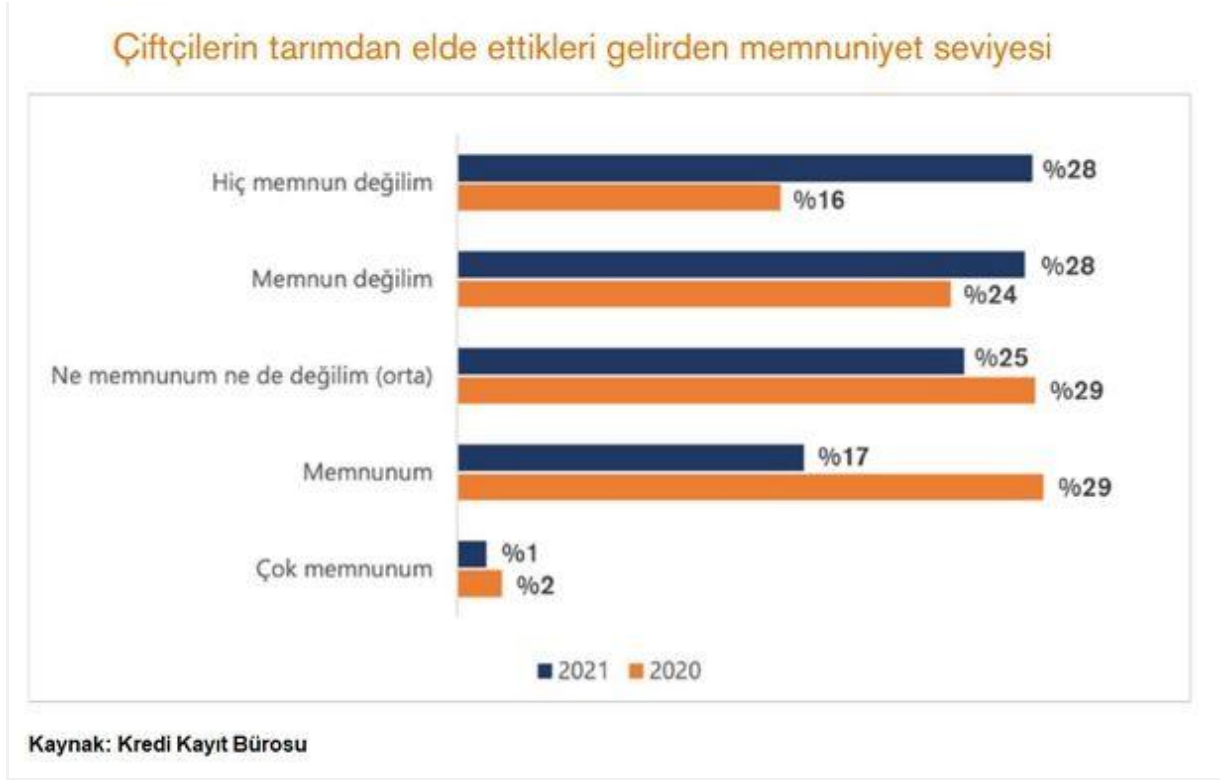
Kredi Kayıt Bürosu (KKB), 28 ilde "fili" ve "aktif" olarak tarımsal üretim yapan 1.066 çiftçi ile "Tarımsal Görünüm Saha Araştırması" gerçekleştirdi.

Son 3 yıldır düzenli olarak yayınlanan saha araştırmasına göre, çiftçilerin tarımdan elde ettikleri gelire yönelik memnuniyet seviyesi her yıl azalıyor.

Araştırmada, çiftçilerin tarımsal gelirlerinden memnun olup olmadığı soruluyor. 2019 yılında yüzde 36 olan "toplam memnun olan" grup 2020'de yüzde 31'e inerken, 2021 yılında ise keskin bir düşüşle yüzde 19'a kadar gerilemiş gözüküyor. Bir başka deyişle, her 5 çiftçiden sadece 1 tanesi gelirinden memnun gözüküyor.

"Toplam memnun olmayan" grup oranı ise 2019'da yüzde 35 iken 2020 yılında yüzde 40'a çıkmış ve 2021 itibarıyla da yüzde 56'ya yükselmiş durumda. Kararsız olarak da nitelenebilecek "Ne memnun ne de değilim" diyen orta derece memnun grubun oranı ise 2019'da yüzde 30 iken 2020 yılında yüzde 29'a inerken, 2021'de yüzde 25'e

gerilemiş durumda. Son 3 yılda 5 puan “memnun olmayanlar” tarafına geçmiş gözüküyor.

Anketteki diğer sorulara verilen yanıtlar, artan memnuniyetsizliğin temel sebeplerini ortaya koyuyor.

En büyük sorun girdi maliyeti

Çiftçilere, “Bu yıl üretim yaparken en çok karşılaştığınız üç sorun nedir?” diye sorulduğunda ilk sırada yüzde 96 ile “Girdi pahalılığı” cevabı geliyor.

2020 yılında olduğu gibi 2021’de de ikinci sıraya yerleşen “İklim problemleri”nin 2019’daki oranı yüzde 26 iken 2020’de yüzde 50’ye çıktıktan sonra 2021 yılında yüzde 70’e yükselmiş olması dikkat çekiyor.

Çiftçiler, yüzde 47 oran ile üçüncü büyük sorun olarak “Sulama suyundaki yetersizliği” gösteriyor. Yer altı ve yer üstü suyundaki azalma, çiftçinin iklim değişikliğine bağlı olarak her geçen sezon artan bir riski aslında. Zaten geçen yılki anket ile karşılaştırıldığında 2021’de kurak iklim ve sulama suyu problemlerinde ciddi artış gözleniyor.

Çiftçilerin üretim esnasında yaşadıkları sorunlar

Bu sorunları, “tarımsal hastalık ve zararlılar”, “işçi bulamama”, “kaliteli/ucuz işgücü bulamama”, “yüksek arazi kiralari” ve “pandemi” takip ediyor.

Hasat sonrası problemler

Çiftçilerin ‘üretim sonrası’ karşılaştıkları problemlerde ise “fiyat”, “alıcı”, “tahsilat” ve “depolama” sıkıntıları öne çıkıyor.

Çiftçilere hasattan sonra, yani satış-pazarlama aşamasındaki en önemli sorunları sorulduğunda yüzde 87 ile “beklenilenden daha düşük satış fiyatı” cevabı ilk sırada yer alıyor.

Fakat en azından söz konusu oran 2020’ye göre daha da yukarılara tırmanmamış gözüküyor. KKB, burada şu önemli tespiti de paylaşıyor: “Çiftçinin satış fiyatı sorunu mutlaka “girdi pahalılığı” sorunu ile birlikte ele alınmalı ve çiftçinin asıl kaygısının “kârlılık” olduğu iyi anlaşılmalıdır. Girdi ve çıktı fiyatları meselesi her ne kadar iki farklı aşamada ele alınıyor gözükse de çiftçiliğin sürdürülebilirliği noktasında aynı amaca (kârlılığa) hizmet eden faktörlerdir.”

Üretim sonrasındaki diğer sorunlar ise yüzde 19 ile “alıcı bulmak zor/rekabet azlığı”, yüzde 18 ile “alıcıya güvensizlik” ve yüzde 7 ile “tahsilatın gecikmesi” olarak öne çıkıyor.

Bu oranlar son 2 yıldır çiftçi lehine geriliyor ve burada pandemi faktörünü es geçmemek lazım. Zira Covid-19 sürecinde tarımın önemi çok daha net anlaşıldı.

Bu arada ankete katılan çiftçilerin yüzde 31’i pazarlama aşamasında “herhangi bir sorun yaşamıyorum” cevabı veriyor.

Çiftçinin kârlılık sorunu

KKB’nin araştırmasında yer alan bir diğer önemli tespit de şöyle: “Pandemide tarımsal ürün fiyatlarının beklenenden çok artmasına rağmen, çiftçilerin fiyatları hâlâ düşük bulması “girdi pahalılığı” sorunu ile birlikte ele alınmalıdır.

2015 yılını baz kabul ederek TÜİK’in açıkladığı Tarım-ÜFE endeksi (çiftçinin satış fiyatı) ve Yurt İçi-ÜFE endeksi (girdi fiyatları) üzerinde yapılan karşılaştırmalı bir analizde bu iki endekste makasın çiftçi satış fiyatı aleyhine 1,6 kata ulaştığı görülmüştür. Dolayısıyla çiftçinin asıl probleminin “kârlılık” olduğu anlaşılmaktadır.”

Sözleşmeli üretimde memnuniyet erozyonu

Tarım Bakanlığının her fırsatta gündeme getirdiği ve yaygınlaştırmayı hedeflediği sözleşmeli üretim modelinde çiftçi memnuniyeti erozyona uğruyor.

En azından anket sonuçları bize bu yorumu yaptırıyor. Zira araştırmaya katılan her 10 çiftçiden 2'si (%22) sözleşmeli tarımsal üretimde bulunuyor ve bu çiftçilerin yüzde 57'si sözleşmeli üretimden memnun gözüküyor. Ancak memnuniyet oranında geçen yıla göre (%81) ciddi bir düşüş söz konusu. Sözleşmeli üretilen ürünlerde yasa gereği sözleşmenin zorunlu olduğu şeker pancarı (%49) başı çekiyor, bunu domates, buğday ve mısır takip ediyor.

Peki sözleşmeli üretimde memnuniyetsizlik neden artıyor?

Bizim tahminimize göre, temel sebep sözleşmeli üretim modelinin sağlıklı işlememesi sonucu yaşanan mağduriyetler ile ortaya çıkan gelir kaybı...

Kırsalda teknolojiye adaptasyon artıyor

Tarımda teknoloji kullanımı her geçen gün artıyor. Anket sonuçlarına göre, çiftçilerde akıllı cep telefonu sahipliği oranı yüzde 80 seviyesinde. PC ve tablet sahibi olan çiftçi sayısı artıyor. Araştırmalara göre, çiftçilerin yüzde 23'ü PC ve yüzde 5'i tablet sahibi.

Çiftçilerin sadece yüzde 23'ü internet kullanmadığını söylüyor. Çiftçilerin kullandığı dijital bilgi servislerinde "meteorolojik bilgi ve uyarı servisleri" (%59), "tarımsal haberler" (%45), "ürünler ve üretim teknikleri hakkında bilgiler" (%37), "ürün fiyatları" (%34) başı çekiyor. Geçen yıl yüzde 3 olan çiftçinin "internette/sosyal medyada ürün tanııtma/pazarlama" oranı bu yıl yüzde 15'e yükselmiş durumda. Bu önemli artışı COVID-19 pandemisinin tetiklediği tahmin ediliyor.

Çiftçinin iklim değişikliği ile imtihanı

Küresel iklim değişikliğinden en fazla etkilenen sektörlerin başında gelen tarım sektörü açısından sigortanın önemi Türkiye'de her geçen gün daha net anlaşılıyor. Ancak çiftçilerden yüzde 57'si son 3 yıl içinde hiç TARSİM tarım sigortası yaptırmadığını belirtiyor. Geri kalan yüzde 43'ü en az bir kere sigorta yaptırdığını ifade ediyor. Sigorta yaptırmayan çiftçilere gerekçeleri sorulduğunda ise yüzde 33'ü TARSİM'i pahalı bulurken, yüzde 26'sı "gereksiz" bulunduğunu söylüyor. Çiftçilerin yüzde 20'si ise hasar olduğunda "eksik ödeme / ödememe" nedeniyle sigorta yaptırmadığını belirtiyor.

Ankette öne çıkan ilginç veriler

*** Görüşülen çiftçi hane halklarının (ailenin diğer üyeleri dâhil) yüzde 41'inin tarımdan başka gelir getirici faaliyeti bulunmuyor. Geri kalan yüzde 59'unun hanesine ise tarımsal gelire ilave olarak emekli aylığı, diğer işlerden düzenli ücret/maaş, esnaf/tüccarlık gibi gelirler giriyor.

*** Ankette, ürün tipi ayırt edilmeksizin çiftçilere “ürününüzü kime satıyorsunuz?” diye sorulduğunda yüzde 75 ile “tüccarlar” en başta geliyor.

*** Çiftçilerin yüzde 58'i ürünlerini peşin, yüzde 36'sı kısmen peşin kısmen vadeli ve yüzde 7'si tamamını vadeli şekilde satıyor.

*** Vadeli satışlarda çiftçilerin yüzde 34'ü alacaklarına karşı alıcıdan herhangi bir belge almadıklarını belirtiyor.

*** Çiftçilerin yüzde 41'i son 3 yıl içerisinde “hiç borçlanma yapmadığını” belirtiyor. r. Buna karşın bankadan kredi kullananlar tüm çiftçilerin yüzde 49'unu, Tarım Kredi Kooperatifi'nden kredi kullananlar ise yüzde 25'ini oluşturuyor. Girdi satıcılarından vadeli alım yaparak üretimini finanse edenlerin oranı da 2021'de önemli oranda artarak yüzde 25'e ulaşmış durumda.

Stokçuluk yapana ceza arttı! Düzenleme Resmi Gazete'de

Stokçuluk yapanlara verilen cezaların artırılmasını öngören yasa düzenlemesi Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Buna göre, serbest rekabeti bozucu faaliyetler ile tüketicinin mallara ulaşmasını engelleyici faaliyetlerde bulunanlara 100 bin liradan 2 milyon liraya kadar idari para cezası verilecek.

Stokçuluğa karşı caydırıcılığın artırılmasını da içeren Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler tarafından piyasada darlık yaratıcı, piyasa dengesini ve serbest rekabeti bozucu faaliyetler ile tüketicinin mallara ulaşmasını engelleyici faaliyetlerde bulunanlara uygulanan idari para cezasının alt ve üst sınırı yeniden belirlendi.

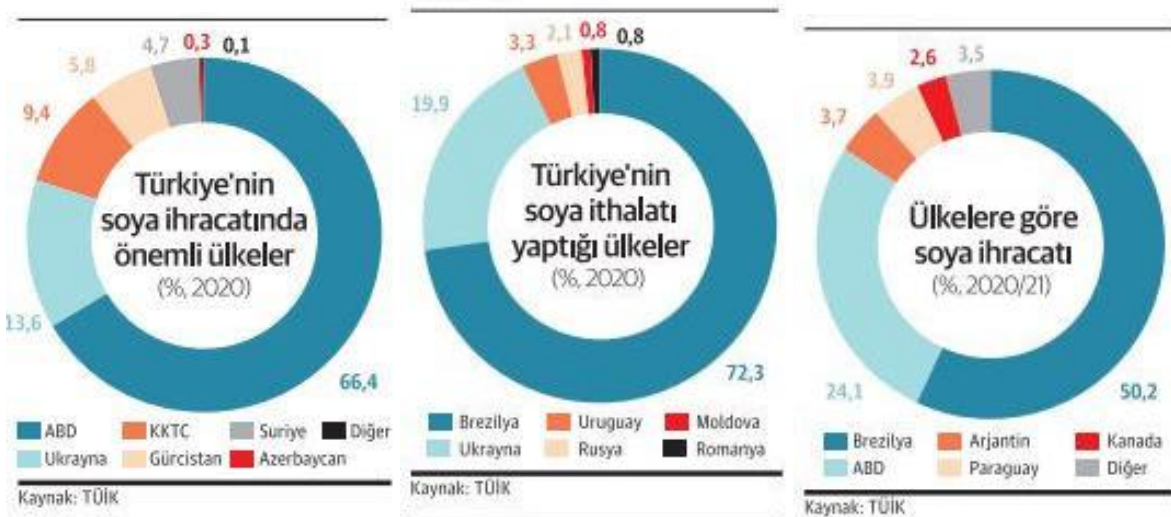
Caydırıcılığın artırılması amacıyla 50 bin lira olan alt sınır 100 bin liraya, 500 bin lira olan üst sınır ise 2 milyon liraya çıkarıldı.

Sıcak hava dalgasıyla soya kavruluyor

Küresel soya üretiminin kalbi olarak nitelenen Güney Amerika'da La Nina'nın getirdiği sıcak hava dalgası, Türkiye'nin ithalatçı olduğu soya fasulyesinin fiyatını son 1 ayda yüzde 11 yükseltti. Başlıca üreticiler Brezilya ile Arjantin'de mahsul beklentisi aşağı çekilirken, fiyat artışlarının süreceği tahmin ediliyor.

Soya fasulyesi, dünyanın en önemli bitkisel protein ve yağ kaynakları arasında yer alan tarımsal bir ürün. Soya fasulyesinin kullanımı, hayvansal gıda endüstrisinden insan tüketimine ve kadar gıda dışı ürünlere kadar uzanıyor. Fiyatı ise son yılların en yüksek seviyesinde. Dünyanın en büyük soya üreticilerinden Arjantin ve Brezilya'da La Nina hava olayının etkisiyle hissedilen sıcak hava dalgası fiyatları daha da yükseltiyor. 2022'de her iki ülkede de üretimin beklentinin altında kalacağı endişesi fiyatları kile başına 14 dolara getirdi. Türkiye'nin iç talebi karşılayamadığı için ithalat etmek zorunda kaldığı soya fasulyesinin önemli bir bölümü hayvan yemi endüstrisine gidiyor.

Son haftalarda La Nina, Güney Amerika'nın tahıl üretim potansiyeline ilişkin görünümü bozuyor. Arjantin'de Buenos Aires Tahıl Borsası, tarım bölgelerinin çoğunun sıcakların etkisinde kalacağı ve mısır ile soya fasulyesi mahsulleri üzerindeki baskıyı artıracığı uyarısı yaptı. Borsa, 57 milyon ton ile rekor miktarda soya fasulyesi mahsulü ve 44 milyon ton yağlı tohum üretimi öngörüyor. Fakat güney yarımkürede yazın gelmesiyle aralık ayının ortasından bu yana ülkenin ana tarım alanlarının büyük bir kısmı kuraklığa teslim oldu. Verim düştü, üretim hacminin azalacağı kaygısı oluştu.

Arjantin'de soya alanlarında kayıp bekleniyor

Agroclimatic tarafından yayınlanan raporda, "tarım alanının çoğunu etkileyecek uzun ve yoğun bir sıcak hava dalgası başlıyor. Yağışların sıfırlanacağı bu dönemde, ülke tarımının kalbinde 40 dereceyi bulacak sıcaklıklar yaşanacak" denildi. Borsanın baş tarım uzmanı, kuru hava nedeniyle hasat tahminlerini düşürmek zorunda kalabilecekleri konusunda uyardı. Mahsullerin Durumu raporunda, yüksek sıcaklıkların geçen hafta itibariyle ekimi yüzde 86.8 tamamlanan 2021/22 soya fasulyesi alanında kayıplara neden olabileceği belirtildi.

Brezilya'da rekor beklentisi rafa kalktı

Şu anda La Nina hava durumu fenomeninin etkisi altındaki Arjantin'in yanı sıra Brezilya'dan da soya üretimi konusunda kötü haberler geliyor. Tarım danışmanlığı firması AgRural, sıcak havaların etkisi altına giren Brezilya'nın güney kesimlerinde üretimin darbe alması nedeniyle ülkenin 2021/2022 mahsul tahminini 11 milyon ton aşağı çekti. Kuruluş, Brezilya'nın artık 2021/22 sezonunda soya fasulyesi rekoru kırmaması beklenmediğini bildirdi. AgRural şu anda Brezilya'nın mahsulünü önceki 144.7 milyon ton seviyesinden gerileyerek 133.4 milyon ton olarak görüyor. Danışmanlık şirketi StoneX de benzer şekilde, birkaç gün önce yaptığı açıklamada, Brezilya'nın artık rekor soya fasulyesi hasadı yapmasını beklemediği ifade edilerek tahmini üretim seviyesi 145 milyon tondan 134 milyon tona indirildi.

Fiyatı yine 14 dolara çıktı

La Nina, bu yıl Güney Amerika ülkelerinde tahıl üretim potansiyeline ilişkin görünümü bozması fiyatlara yansıyor. Chicago vadeli işlemler piyasasında kile başına fiyat 14 dolar ile Ağustos 2021'den bu yana en yüksek seviyesine çıktı. Ocak ayında yüzde 5 ve son 1 ayda yüzde 11 yükselen fiyatlarda artışın süreceği tahmin ediliyor.

Kur korumalı TL mevduat hesabı 107,6 milyar liraya yükseldi

Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı Mahmut Gürcan, "Kur korumalı Türk lirası mevduat hesabı 24 Aralık itibarıyla 28,2 milyar lirayken, 7 Ocak Cuma akşamı itibarıyla 107,6 milyar liraya yükseldi. Buradan da vatandaşımızın kur korumalı Türk lirası mevduat hesabına aşırı ilgi gösterdiğini görebiliyoruz." dedi.

AK Parti İstanbul İl Başkanlığı Ekonomi İşleri Birimi'nce İstanbul'un 39 ilçesinde düzenlenen "Ekonomi Buluşmaları" toplantısı, Bağcılar'daki buluşma ile devam etti.

Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı Gürcan'ın katkıları ve sunumuyla, AK Parti İstanbul İl Başkan Yardımcısı Ekonomi İşleri Birimi Başkanı Gıyaseddin Gergin başkanlığında gerçekleştirilen toplantıya Bağcılar Belediye Başkanı Lokman Çağırıcı, AK Parti Bağcılar İlçe Başkanı Rüstem Tüysüz, iş insanları ve sanayiciler katıldı.

Toplantıda konuşan Mahmut Gürcan, 2003-2020 döneminde küresel ekonominin ortalama yüzde 3,4 büyürken, Türkiye ekonomisinin yüzde 5,2 büyüme başarısı kaydettiğini söyledi.

Gürcan, 2020'de Kovid-19 salgını nedeniyle küresel ekonominin yüzde 3,1 daraldığını, Türkiye ekonomisinin yüzde 1,8 büyüme gerçekleştirdiğini hatırlattı.

İstihdamda salgının etkisi ile yaşanan kayıpların atılan adımlarla telafi edildiğini vurgulayan Gürcan, işsizlik oranının daha da gerilemesi için çaba sarf edeceklerini söyledi.

Fiyatlama davranışlarındaki bozukluğun etkisiyle yükselmekte olan enflasyonu kalıcı olarak düşürmenin önceliklerinden biri olduğunu vurgulayan Gürcan, salgın döneminde atılan adımlarla 125,6 milyar liralık kamu gelirinden vazgeçildiğini, bunun da enflasyona katkı sağladığını kaydetti.

Kurulan şirket sayısı arttı

Mahmut Gürcan, karşılıksız çek oranının 2017'de yüzde 2,5 ve 2018'de yüzde 2,8 olduğunu, 2021'de ise yüzde 1'e kadar gerilediğini bildirdi.

2021 yılında kurulan şirket sayısının arttığını, kapanan şirket sayısının ise sınırlı düzeyde artış gösterdiğini aktaran Gürcan, "Bu konuda muhalefet birçok şirketin battığını iddia ediyor olsa da burada tablo çok net. 2020 yılında 102 bin civarında şirket kurulmuş, 15 bin 900 civarında şirket kapatılmış. Bu, 2021'in ocak-kasım ayına baktığımızda açılan şirket sayısı yüzde 7,6 artmıştır. Yani 99 bin 900 yeni şirket açılmış, 13 bin 400 civarında şirket kapanmıştır." şeklinde konuştu.

Körfez sermayesi başta olmak üzere, çeşitli yatırım ve finans iş birlikleri yaptıklarını anlatan Gürcan, son dönemde sadece 2 ülke ile yapılan yatırım anlaşmasının 30 milyar dolarlık hacme sahip olduğunu kaydetti.

Gürcan, Kanal İstanbul projesi ile boğaz trafiğinin rahatlayacağını ve gemi geçişlerinin hızlanacağını belirterek, 15 milyar dolara mal olacak yatırımla 500 bin kişiye istihdam ve ekonomiye 28 milyar dolarlık katkı sağlanacağını söyledi.

Talep artışları, arz kısıtları ve iklimsel etkiler nedeniyle enerji fiyatlarının tüm dünyada fahiş oranlarda arttığını aktaran Gürcan, "S&P Enerji Fiyat Endeksi yılbaşına göre yüzde 70,7 artmıştır. Benzer şekilde Brent petrolün varil fiyatı yüzde 65 artışla 84 dolar seviyesine yükselmiştir. Avrupa'da yılbaşına göre doğal gaz fiyatları 5 kat, kömür fiyatları da 3 kat artmıştır. Ülkemiz de bu gelişmelerden daha kısıtlı da olsa etkilendi." dedi.

Kur korumalı TL mevduat hesabı

Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı Gürcan, Yeni Ekonomi Modeli'nin önemine işaret ederek, modelle makroekonomik istikrarın sağlanacağını söyledi.

Yüksek katma değerli yatırımları teşvik ettiklerini belirten Gürcan, üretimi, ihracatı, istihdamı artıracaklarını, cari açık sorununu kalıcı çözeceklerini vurguladı.

Döviz getirisine Türk lirası varlıklarla ulaşılabilmesini sağlayacak yeni aracı devreye aldıklarını anımsatan Gürcan, bu kapsamda atılan adımları anlattı. Kur korumalı mevduat uygulamasına katılım bankalarının da dahil olduğunu belirten Gürcan, şunları kaydetti:

"Uygulamanın henüz başında olmamıza rağmen vatandaşımızın çok ciddi bir teveccühünü görüyoruz. Kur korumalı Türk lirası mevduat hesabı 24 Aralık itibarıyla 28,2 milyar lirayken, 7 Ocak Cuma akşamı itibarıyla 107,6 milyar liraya yükseldi. Buradan da vatandaşımızın kur korumalı Türk lirası mevduat hesabına aşırı ilgi gösterdiğini görebiliyoruz. Bu da sistemin ne kadar başarılı olduğunu gösteriyor."

Yastık altındaki altınların finansal sisteme aktarılması yönünde çalışmaları olduğunu anlatan Gürcan, yakında zamanda gelire endeksli senetleri ihraç etmek ve öncelikli sektör kredilendirme programını hayata geçirmek ile katma değer vergisinde sadeleşmeye gitmek gibi aksiyon adımları atacaklarını bildirdi.

Şirketler de TL dönüşüm hesabı açabilecek

Resmi Gazete’de yayımlanan tebliğe göre şirket ve kurumlar da artık döviz ve altın hesabını TL mevduata dönüştürebilecek. Tüzel kişiler 6 ay veya 1 yıl vadeli TL mevduat hesabı açabilecek.

Yurtiçi yerleşik tüzel kişiler, Döviz tevdiat hesapları, döviz cinsinden katılım fonları ve altın hesaplarının TL vadeli mevduat ve katılma hesaplarına dönüşmesi halinde sağlanacak desteğe ilişkin esasları düzenleyen tebliğ kapsamına alındı.

Resmi Gazete’nin bugünkü sayısında konuya ilişkin olarak yayımlanan iki ayrı tebliğe göre, uygulama kapsamında, yurtiçi yerleşik tüzel kişiler 31 Aralık 2021 tarihinde mevcut olan dolar, euro ve sterlin cinsinden döviz tevdiat hesabı ve döviz cinsinden katılım fonu hesabı ve altın hesabı bakiyeleri, hesap sahibinin talep etmesi halinde dönüşüm kuru üzerinden TL’ye çevrilecek.

Mevduat ve katılım bankalarında yurtiçi yerleşik tüzel kişiler için açılacak TL vadeli mevduat ve katılma hesabı 6 ay veya 1 yıl vadeli olacak.

Bankalar ve TCMB’nin belirlediği mali kuruluşlar yararlanamayacak

Altın hesaplarından TL mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi hakkında tebliğe eklenen fıkıyla, tebliğ kapsamında yapılacak her türlü işlemin, suç gelirlerinin aklanması ve terörün finansmanının önlenmesine ilişkin ulusal ve uluslararası standartlara uygun gerçekleştirildiğine dair kontrolün bankalarca yapılması hüküm altına alındı.

Düzenlemeye göre bankalar ve Merkez Bankası’na belirlenen mali kuruluşlar uygulamadan yararlanamayacak.

Ticarette mecburi istikamet ihracat

Kur şokları ve yüksek enflasyon karşısında dengesi bozulan iç piyasa cazibesini yitirirken, pek çok üretici çıkışı ihracatta arıyor. Geçen yıl ilk defa ihracat yapan firma sayısı 32 bini aşarken, ihracatçıların çoğu da, satışlarında ihracatın payını artırdı. İhracata 'ilgi' ise iç piyasada bazı ürünlerin arzında sıkıntıya neden oluyor.

Merve YİĞİTCAN

Kurdaki volatilité, işletme sermayelerdeki erime, TL'deki değersizleşme ve tahsilat sorunları karşısında firmalar çıkışı ihracatta buldu. Taşıdığı riskler nedeniyle iç piyasanın cazibesini yitirmesi daha önce ihracat yapmayan pek çok işletmeyi ihracata yöneltirken, yurtdışına çalışan firmaların büyük kısmı da üretimde ihracatın payını artırma yoluna gidiyor. İhracatın bu yıl da iç piyasadan daha fazla aktör çekmesi bekleniyor. Zira piyasanın hala dengeye oturmaması ve istenilen öngörülebilirliğin henüz tesis edilememesi iç piyasanın eski cazibesinin geri gelmesi konusunda endişelerin devam etmesine neden oluyor. Öte yandan ihracatçı firmalar döviz bazında gelir elde edeceği için iç piyasadan daha uygun fiyatlarla yurt dışına mal satıyor, içeriye de arzı kısıyor. Bu da içeride bir yandan mal sıkıntısına bir yandan da fiyatların yukarı yönlü çıkışına neden oluyor.

Yeni ihracatçıların sayısı 32 bini aştı

İç piyasadaki durgunluk, İSO İmalat PMI verilerine de yansımış durumda. Endeks Aralık 2021'de hafif bir artışla 52,1 seviyesinde gerçekleşirken, Mayıs 2020'den beri ilk kez sektörlerin tümünde yeni siparişler azalma kaydetti. Yeni ihracat siparişleri ise 10 sektörün yedisinde büyüme kaydetti. Öte yandan yeni ihracatçı sayısında da geçen yılın tamamında önemli bir büyüme yakalandı. Türkiye İhracatçıları Meclisi'nin

(TİM) verilerine göre, geçen yıl ihracat yapan firma sayısı 101 bin 38 firmaya çıkarken, 32 bini aşkın firma ilk defa 2021’de ihracat yaptı. 2021 yılında ihracata başlayan firmaların gerçekleştirdiği ihracat değeri ise 3,7 milyar dolar.

En önemli itici güç kur riski

Firmaları ihracata yönelten motivasyonların başında kur riskini bertaraf etmek yatıyor. Hammaddesi ya da ara mamulünü dövizle alıp, iç piyasaya TL ile satmak zorunda kalan işletmeler ciddi zarar yazıp işletme sermayelerinde eksiye düşünce dövizle endeksli satışlar ‘kurtarıcı’ olarak görülmeye başladı. Piyasadaki uzun vadeli ticaret geleneği de bu dönemde firmaların ihracata yönelmesinde itici güç oluyor. Her ne kadar iç piyasada vadeli işlemler peşine dönmeye başlasa da ticaretin içeride vadesiz yürümesi çok sürdürülebilir olmuyor. Ancak bu dönemde hiçbir firma TL vadeli bir satış yapmak istemiyor. Dolayısıyla ihracattaki daha makul vadeli bir satıştan gelecek döviz getirisi, her şartta iç piyasadaki elde edilecek peşin ya da vadeli satıştan daha garanti bulunuyor. Piyasadaki bozulmalara rağmen dışarıda salgın sonrası tedarik zincirlerinde yaşanan değişim ile ihracatı özendirici kamu politikaları ve söylemler de ihracat yapacak işletmeler için bu dönemde fırsatlar sundu.

İhracata kayış sürececek, risklere dikkat!

Konuyla ilgili görüşünü aldığımız çeşitli sektörlerden sanayiciler piyasa koşullarının bu şekilde devam etmesi halinde ilk defa ihracata başlayacak firma sayısının bu yıl da gözle görülür şekilde artacağını söylüyor. DÜNYA’ya konuşan sektör temsilcileri piyasa koşullarının firmaları ihracata yöneltmesinin, ihracatın tabana yayılması anlamında önemli olduğunu söylerken, kurumların sadece ihracat yapmak için ihracata başlamalarının yanlış olduğu, doğru müşteri ve doğru pazar analizi yapılmazsa ticaretin riske girebileceği uyarısında bulunuyor. Aynı zamanda yeni ihracatçıların ölçek tutturamaması halinde zorlanacakları da muhtemel görülüyor.

‘Yüzde 25 şartı’ yenileri kaçırabilir

Öte yandan ihracata yeni başlayan firmaların bunu sürdürülebilir hale getirmesinin önündeki en büyük sorun olarak “İhracatçının döviz gelirinin yüzde 25’ini Merkez Bankası’nda bozdurma” kararı geliyor. Bu kararın uzun dönemdir ihracat yapan firmaları bile düşündürdüğünü söyleyen sektör temsilcileri, yeni ihracata başlayanların ya da başlamak isteyenlerin bu uygulamadan dolayı dış piyasaya açılma konusunda çekimser kalmalarına neden olacağını belirtiyorlar.

Fındıkta ihracat rekoru, AB kararı ve dolandırıcılık

Ali Ekber YILDIRIM

11 Ocak 2022 Salı

Türkiye, dünya fındık üretiminin yüzde 62'sini, ihracatının ise yüzde 72'sini gerçekleştiriyor. Türkiye İstatistik Kurumu'na göre (TÜİK) Türkiye'nin 2020 yılı kabuklu fındık üretimi 665 bin ton, 2021 üretimi ise 684 bin ton oldu.

Türkiye'den sonra en çok fındık üreten ülke İtalya. İtalya'nın 2020 yılı üretimi 160 bin ton. 2021 yılında kuraklık nedeniyle İtalya'da üretimde büyük düşüş yaşandı. Uluslararası Sert Kabuklu ve Kuru Meyveler Konseyi (INC) tahminine göre İtalya'nın 2021-2022 sezonundaki üretimi yüzde 60 civarında azalarak 70 bin tona geriledi. Gürcistan'ın 55 bin ton Azerbaycan'ın yıllık üretimi 50 bin ton civarında. Yıllık ortalama 40 bin ton ile ABD ve 15 bin ton ile İspanya sıralanıyor. Türkiye tek başına diğer bütün üreticilerden daha fazla üretim yapıyor. İhracatta da zaten yüzde 72 payla açık ara lider konumunda.

Fındıkta hasat başlamadan, 2021 Temmuz ayında yazdığımız gibi İtalya'da fındık üretiminin yüzde 60 oranında azalması demek, Türkiye'nin fazladan 45-50 bin ton iç fındık ihraç etmesi demek. Bu çok büyük bir fırsattı. Fındık ihracatında rekor kırılacağını o zaman yazdım. Önemli olan bu rekor kırılırken elde edilecek gelir, yani döviz miktarıydı.

Yazdığımız gibi de oldu. 2021 yılında fındık ihracatında miktar olarak tarihi rekor kırıldı. Ama değer bakımından aynı rekoru göremedik.

Cumhuriyet tarihinin rekoru!

Karadeniz Fındık ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (KFMİB) 3 Aralık 2021 günü "Fındık İhracatında Cumhuriyet Tarihinin Rekoru Kırıldı" başlığıyla basın açıklaması yayınladı. Açıklamada özetle şu bilgilere yer verildi: "2021 yılında toplam 122 ülkeye 344 bin 370 ton iç fındık ihracatı gerçekleştirilmiş olup, bu ihracat karşılığında 2 milyar 260 milyon 105 bin 304 Amerikan Doları döviz geliri elde edilmiştir. Miktar bazında gerçekleşen 344 bin 370 ton ihracat ile Cumhuriyet tarihinin en yüksek

seviyesine ulaşılarak yeni bir rekor daha kırılmıştır. Öte yandan, 2021/2022 ihracat sezonunun 01 Eylül - 31 Aralık 2021 döneminde 158 bin 465 ton iç fındık karşılığında 981 milyon 190 bin 866 dolar fındık ihracatı gerçekleştirilmiştir."

Daha çok fındıkla daha az döviz kazanma rekoru!

Açıklamada ifade edildiğı gibi gerçekten de fındık ihracatında miktar bazında rekor kırıldı. Gelir bakımından neden rekor kırılmadı? Çünkü fındıkta düşük fiyat politikası uygulanıyor. Üretimde, ihracatta söz sahibi olan Türkiye, fiyatta söz sahibi değıl. Fındıkta en avantajlı olduğı bir yılda, İtalya'nın üretimi yüzde 60 düşmüşken, Türkiye daha ucuza fındık ihraç ediyor.

Bundan önce miktar bazında en yüksek ihracat 2019 yılında 319 bin 772 bin ton olarak gerçekleşmişti.

Değer bakımından ihracat rekoru ise 2015 yılına ait. Türkiye, 2015 yılında 240 bin 134 ton fındık ihraç ederek 2 milyar 887 milyon dolar döviz geliri sağladı. O yıl üretim az olduğı için fiyatlar yükseldi. Fakat bu rekor sadece üretimin az olması ile açıklanamaz. Üretimin yüzde 62'sini, ihracatın yüzde 72'ini gerçekleştiriyorsanız belirleyeceğiniz fiyat politikası ile ihracat gelirini artırabilirsiniz. Ama fındık politikanızı üreticiye, ülkeye kazandırmak yerine alıcılara kazandırmak üzerine kurduysanız, üstelik fındığı değerlendirecek sanayiniz yoksa, elinizdeki altın değerinde fındığı çok miktarda ihraç edersiniz ve "rekor kırdık" diye sevinirsiniz. Ama gelir olarak daha az döviz kazanırsınız. Bu yıl tam olarak yaşanan bu.

Türkiye, 2021'de 2015 yılına göre 104 bin ton daha fazla iç fındık ihraç ederken 627 milyon dolar daha az gelir elde etti. Birileri çıkıp "rekor kırdık" diye seviniyor. Bu nasıl rekor? Elinizdeki fındığı çok ucuza vermişsiniz.

Yine 2014 yılında 252 bin 528 ton iç fındık ihraç ederek 2 milyar 314 milyon dolarlık gelir sağlandı. Yani 2021'e göre 91 bin 842 ton daha az fındık ihracatı var. Geliri ise 54 milyon dolar daha yüksek.

Neresinden bakarsanız bakın, İtalya'da üretimin yüzde 60 azaldığı bir yılda Türkiye daha az fındıkla daha yüksek gelir sağlayabilecekken, daha çok fındık ihraç ederek daha az gelir sağlıyor. Kazanan bir avuç alıcı, kaybeden üretici ve Türkiye oluyor.

TMO'ya fındık satışı için baskı yapılıyor

KFMİB'nin "ihracatta rekor kırdık" açıklamasında önemli bir mesaj daha var.

Açıklamada aynen şöyle deniliyor: "Piyasaya fındık arzı engellenmediğı ve ihracatçının fındığa ulaşımında sorunlar yaşanmadığı takdirde ihracatımızdaki bu artış trendinin devam etmesi beklenmekte ve 2021/2022 sezonu sonunda 350 bin ton iç fındık miktarı aşılarak yeni bir rekora ulaşılması hedeflenmektedir."

Buradaki mesaj çok açık, "Toprak Mahsulleri Ofisi'nin elindeki fındığı ihracatçıya verin 350 bin tonluk yeni bir rekor kıralım. Fiyatına, döviz gelirine bakmayın" deniliyor.

Toprak Mahsulleri Ofisi'nin elinde tahminen 100 bin ton civarında kabuklu fındık var. Bu fındığın satış zamanı ve fiyatı çok önemli.

Geçmiş yıllara bakıldığında fındıkta mart sonu nisan başında yaşanan don felaketi üretimi olumsuz etkiliyor. Bu nedenle genel beklenti Ofis'in yeni sezonu görmeden elindeki fındığı satışa çıkarmaması yönünde. En erken Nisan'da satış yapması. Fakat ihracatçılar, alıcılar bu fındığın hemen ve kendilerine göre uygun fiyattan satılmasını istiyor.

AB aflatoksin kontrolünden vazgeçti

Fındıkta bir başka çarpıcı gelişme Avrupa Birliği (AB) cephesinde yaşandı. AB 2019/1793 Sayılı Uygulama Tüzüğünde yapılan değişiklik 05 Mayıs 2021 tarihinden itibaren Türkiye'den Avrupa Birliği ülkelerine gerçekleştirilen fındık ihracatında, Tarım ve Orman Bakanlığı İl Müdürlükleri tarafından aflatoksin analiz raporu ve resmi model sertifika düzenlenmesi zorunluluğunu kaldırılmıştı. İtalya'daki üretimin az olacağını biliyorlardı.

AB'nin 17 Aralık 2021 tarihli Resmi Gazetesi'nde yayınlanan yeni bir kararla uygulama tüzüğünde bir değişiklik daha yapıldı. Türkiye menşeli fındık ve fındık mamullerinde aflatoksin riskine yönelik Avrupa Birliği gerekliliklerine sağlanan uyum seviyesinin yeterli olması nedeniyle, anılan ürünler için yükseltilmiş kontrol seviyesine artık ihtiyaç duyulmadığı gerekçe gösterilerek Türk fındığı EK 1 'den de (Annex1) çıkartılarak söz konusu Tüzüğün kapsamı dışında bırakıldı. Söz konusu değişiklik, AB Resmi Gazetesi'nde yayımlandığı tarihi takip eden yirminci gün olan 6 Ocak 2022'de yürürlüğe girdi.

Bu kararın özeti şu; İtalya'da üretim azaldı. Türk fındığına daha fazla ihtiyaç var. Türkiye'den ithal edilecek fındık için tüm engeller kaldırıldı. Normal sezonlarda, Avrupa'nın elindeki fındık satılincaya kadar ve Türk fındığının fiyatını düşürmek için AB birçok engel çıkarıyordu. Aflatoksin kontrolü yıllarca tarife dışı engel gibi kullanıldığı biliniyor.

Özetlersek, Türkiye fındık ihracatında miktar olarak cumhuriyet tarihinin rekorunu kırdı. Ama bu rekorun ülkeye kazandırması gereken döviz kazandırmadı, kaybettirdi. Türkiye, daha fazla fındık ihraç ederek daha az döviz aldı. Altın değerindeki fındığımız ucuza gitti. Kazanan alıcılar oldu.

İtalyan fındık alıcıları Türk ihracatçıları dolandırdı

Ticaret Bakanlığı'nın ihracatçı birliklerine gönderdiği yazı, İtalyan fındık alıcılarının Türk ihracatçıları dolandırdığı ortaya çıktı. Birçok ihracatçı birliği, 7 Ocak Cuma günü üyelerine yönelik "İtalya'ya İhracatta Firma Tahsilat Sorunları" başlıklı bir duyuruda özetle şu bilgilere yer verildi: "Ticaret Bakanlığından alınan yazıda, İtalya'ya ihracatta firma tahsilat sorunları kapsamında son dönemde bazı fındık ihracatçısı firmalarımızdan, İtalya'nın güney bölgelerinde özellikle Napoli ve çevresinde yerleşik

bazı İtalyan firmalara yaptıkları ihracatlara ilişkin şikayetler alındığından bahsedilmekte, söz konusu şikayetler kapsamında, ithalatçı firmaların ihracatçılarımızı vesaik mukabili (ihracatçının sattığı malların parasını alıcıdan tahsil etmesi için bir bankanın hizmetlerinden yararlanması) ödeme şekline ikna etmeye çalıştıkları ve zorladıkları, Türkiye'den banka aracılığı ile karşı bankaya kargo şirketi aracılığıyla gönderilen belgelerin kargo şirketinde el değiştirerek ithalatçı firmanın eline geçtiği böylelikle ödeme yapılmadan gümrüklerden eşyanın çekildiği ve akabinde ithalatçı firmalardan haber alınamadığı ifade edilmiştir.

Aynı yazıda devamla, alınan şikayetler doğrultusunda, İtalya Gümrük İdaresi nezdinde Roma Ticaret Müşavirliğimizce girişimde bulunulduğu, şikâyetle konu ithalatçı firmalar ile ilgili bilgilendirme yapılarak konunun takibi ve söz konusu Müşavirliğin bilgilendirilmesi talep edildiği ve bu kapsamda ihracatçı firmalarımızın benzer şekilde şüphelendikleri ithalatçı firmalar hakkında ticarete başlamadan önce Roma Ticaret Müşavirliğinden bilgi talep etmelerinin önem taşıdığı belirtilmektedir."

Alım fiyatı enflasyonun altında kaldı

Bugünlerde fındık üreticisine verilen fındık fiyatı da tartışılıyor. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 2021 ürünü kabuklu fındık alım fiyatını 12 Ağustos 2021'de açıkladı. Toprak Mahsulleri Ofisi'nin Giresun kalite fındığın kilosunu 27 liradan, levant kalite fındığın 26.5 liradan ve sivri fındığın ise 25.5 liradan alacağını ilan etti. Geçen yıla göre alım fiyatları yüzde 20 artırıldı. T

Türkiye İstatistik Kurumu'nun yılsonunda açıkladığı enflasyon yüzde 36,8 oldu. Fiyat enflasyonun 16,8 puan altında kaldı. Dolar bazında bakıldığında fındık alım fiyatı Ağustos ayında kilo başına 3 dolar civarındaydı. Bugünkü kurlarla 3 dolar yaklaşık 40 liraya denk geliyor. Ama piyasada fındık fiyatı bunun çok altında. Açıklanan fiyat üreticiyi değil ama alıcıları memnun etti.

Türkiye iç fındık ihracatı

YIL	Miktar (ton)	Değer (Milyon \$)
2014	252.528	2.314
2015	240.137	2.887
2016	227.556	1.981
2017	269.623	1.866
2018	279.250	1.635
2019	319.772	2.028
2020	280.924	1.945
2021	344.370	2.260

İşsizlikte açıklananlar iyi veriler, önemli olan bugünküler

Alaattin AKTAŞ

11 Ocak 2022 Salı

✓ Açıklanan işgücü istatistikleri geçen yılın son aylarını kapsıyor ve bu istatistiklerde bir olağanüstülük yok. Ama önemli olan bugünler...

✓ İki ay sonra görebileceğimiz bu yıla ilişkin veriler hiç hoşumuza gitmeyecek.

✓ Asgari ücrette işletmeleri zorlayacak artış ve hiç hesapta olmayan durgunluğun yaygınlaşması işsizliği artıracak.

Bazı verilerin ister istemez biraz geriden gelmesi içinde bulunulan döneme ilişkin sağlıklı değerlendirme yapmayı engelliyor. Örneğin işgücü istatistikleri...

Ocak ayının ortasına geldik; işgücü istatistiklerinde kasım ayındaki gerçekleşmeyi yeni öğreniyoruz. Kasımdaki durumun özetini aktaralım. Mevsimsellikten arındırılmış verilere göre işsizlik oranı yüzde 11.2 oldu. Ekim ayındaki oran da aynı düzeydeydi. İşsizlik oranı bir önceki yılın kasımına göre ise 1.8 puan geriledi. İşgücü istatistiklerinin diğer büyüklüklerinde de önceki aylara göre kayda değer değişiklik olmadığını belirtelim. İşgücü ve istihdamın geçen yıl özellikle 2020'ye göre çok arttığını, buna bağlı olarak işsiz sayısının ve işsizlik oranının azaldığını zaten biliyoruz. Bu da 2021'de ekonominin şaha kalkmasının değil, 2020'de pandemi dolayısıyla adeta dibe oturmuş bir ekonominin biraz olsun normalleşmesinin doğal bir sonucu.

Bugünler niye önemli?

Kasım verilerinin bir anlamda hükmünün kalmadığını, önemli olanın bugünlerdeki tablo olduğunu vurgulama nedenimizi gelince...

Yeni yıla olağan bir geçişle girmiş olsaydık kasımdaki durumun içinde bulunulan günlerden çok farklı olmadığını rahatlıkla söyleyebilirdik. Ama bu kez 2021'den 2022'ye geçiş biraz olağanüstü koşullarda oldu.

Bu olağanüstülüğün temelde iki nedeni var...

Bunlardan biri asgari ücrete yapılan yüksek oranlı zam.

Ama hemen altını çizelim; yüksek oranlı zam dememizi kimse asgari ücrete çok daha az zam yapılmalıydı şeklinde okuyarak çarpıtmaya kalkışmasın. Asgari ücretlinin geçim koşullarını düzeltmenin tek yolunun ücret artışı olmadığını vurgulamak adına bunu söylüyoruz. Malum; kaşık-kepçe durumu!

Olağanüstülüğün bir başka nedeni de ekonomide birkaç ay önce neredeyse hiç hesapta olmayan bir durgunluğa girilmekte olduğu gerçeği.

Tuhaf bir ekonomik tercihin peşinden gidiyoruz. Buna model bile denilemez. Bu tercihle Merkez Bankası faizini düşürüp kurun artmasına göz yumduk; sonra yeni yeni icatlarla kuru şimdilik baskı altına aldık. Gerçi bulunulan düzey bile faiz indirimi öncesinin çok üstünde, o da ayrı! Merkez Bankası faizi düşük ama kredi faizleri yükselmeye başladı; bir yandan kur, diğer yandan kredi faizi derken maliyetler ve dolayısıyla enflasyon tırmandı. Sonuç; çok ciddi bir durgunluğa gidiyoruz, hatta bunu yaşamaya başladık bile, bir de fiyatlar artıyor.

Yüksek fiyat artışları, bazı tüketim harcamalarının azalmasına yol açıyor. Akaryakıt bunların başında geliyor. Ancak sanıyor musunuz ki tüketimden kaçınma eğilimi akaryakıtla sınırlı kalacak. Adeta kasıp kavuran fiyat artışları karşısında geniş bir kitle elindeki parayı zorunlu ihtiyaçlarına ayıracak ve diğer harcamalarını ister istemez kısıacak. Bu zincirleme bir etki doğuracak ve herkes birbirini etkilemeye başlayacak. Aslında bu durum bir süredir yaşanıyor. Harcamalar erteleniyor; para zorunlu giderlere, özellikle de gıdaya ayrılıyor.

İşten çıkarmalar yaygınlaşabilir

Asgari ücretteki artış bir yandan, işlerin kesat gitmesi ve ayak sesleri daha yakından hissedilen durgunluk diğer yandan... İşletmeler personel giderleri konusunda tasarrufa yönelecek. Bundan kaçış yok! Bu yüzden içinde bulunduğumuz dönemde işten çıkarmaların hızlanacağına ve işsiz sayısının artacağına tanık olacağız.

Ne var ki bu durum istatistiklere ancak birkaç ay sonra yansıyor. Biz aralık ayının işgücü istatistiklerini bir ay sonra, şubatta öğreneceğiz. Ocak ayının verilerini öğrenmek için ise iki ay beklemek gerekecek.

İşte marttan itibaren göreceğimiz tablo hiç hoşumuza gitmeyecek. Geçen yılın kasım ayında 30 milyona dayanmış olan işgücünün daha aşağılara indiğini, işsiz sayısının ise yeniden 4 milyonun üstüne çıktığını görmek hiç şaşırtıcı olmayacak.

Kasım aylarındaki işgücü durumu

(Mevsimsellikten arındırılmış-bin kişi)

	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus					İşsizlik oranı (%)
		İşgücüne dahil olmayan	İşgücü	İstihdam	İşsiz	
2014	57.326	28.490	28.837	25.805	3.031	10,5
2015	58.215	28.281	29.934	26.873	3.061	10,2
2016	59.069	28.097	30.972	27.369	3.603	11,6
2017	60.223	28.332	31.891	28.666	3.224	10,1
2018	60.896	28.565	32.331	28.386	3.945	12,2
2019	61.840	29.241	32.599	28.240	4.359	13,4
2020	63.039	31.824	31.216	27.154	4.061	13,0
2021	64.089	30.457	33.632	29.855	3.777	11,2
Yıllık fark						
2015	889	-209	1.097	1.068	30	-0,3
2016	854	-184	1.038	496	542	1,4
2017	1.154	235	919	1.297	-379	-1,5
2018	673	233	440	-280	721	2,1
2019	944	676	268	-146	414	1,2
2020	1.199	2.583	-1.383	-1.086	-298	-0,4
2021	1.050	-1.367	2.416	2.701	-284	-1,8

Abdulkadir Selvi

Fiyat artışlarıyla mücadelede yeni destekler geliyor

11 Ocak 2022

Dövizin füze hızıyla artması, fiyatların aşırı yükselmesi karşısında iktidar bir dizi önlemi devreye soktu.

Bir dizi önlem daha almaya hazırlıyor. Kur korumalı TL vadeli mevduat hesabıyla dövizdeki gerilemeyi sağlayan hükümet, enflasyonla mücadeleyi yeni hedef olarak belirledi.

Erdoğan, 2022 yılını enflasyon ve hayat pahalılığı ile mücadele yılı ilan etti.

İktidar bu yönde iki ayaklı bir strateji izliyor.

1- Fiyat artışları karşısında en çok etkilenen dar ve sabit gelirlilerin gelirini artırmak amacıyla asgari ücreti yüzde 50 oranında yükseltti, memur ve emeklilerin maaş artışına refah payı ekledi.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan** fiyat artışları nedeniyle sıkıntı yaşandığını inkâr etmedi. Tam aksine üzüntülerini paylaştı. **“Fahiş fiyat artışları ve yükselen enflasyon yüzünden vatandaşlarımızın canının yandığını biliyoruz”** dedi.

2- İkinci adım olarak hayat pahalılığı ve fiyat artışlarıyla mücadele süreci başlatılıyor.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, milletvekilleriyle yaptığı toplantıda, **“2022 yılında önceliğimiz enflasyonla mücadele olacak. Nasıl ki kurdaki müsilağı temizlediğimiz gibi, enflasyondaki müsilağı da en kısa sürede ortadan kaldıracacağız. Ekonomik gerekçelere dayanmayan fahiş fiyat artışlarıyla insanımızın alım gücünü düşürenlerin de gözlerinin yaşına bakmayacağız”** demişti.

FİYAT İSTİKRAR KOMİTESİ

Döviz fiyatları yükselirken etiketleri roket hızıyla değiştiren marketler, dövizin gerilemesine rağmen bunu fiyatlara yansıtmadılar.

Dövizin köpüğü azaltıldı ama etiketlerin köpüğü vatandaşın cebini yakmaya devam ediyor. Bunun üzerine bir yandan marketlere dönük olarak denetimler başlatılıp stokçulara verilecek cezaların oranı yükseltilirken, diğer yandan da Fiyat İstikrar Komitesi çalışmalarına başladı. Hazine ve Maliye Bakanı **Nureddin Nebati**'nin başkanlığında iki kez toplanan Fiyat İstikrar Komitesi'ne, Ticaret Bakanı **Mehmet Muş**, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı **Vedat Bilgin**, Sanayi ve Teknoloji Bakanı **Mustafa Varank**, Tarım ve Orman Bakanı **Bekir Pakdemirli**, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı **Fatih Dönmez** ile Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanı **İbrahim Şenel** ve Merkez Bankası Başkanı **Şahap Kavcıoğlu** da katıldı.

ÜÇ AYAKLI STRATEJİ

Fiyat İstikrar komitesinin toplantısında fiyatların düşürülmesi için üç ayaklı bir çalışma yürütülmesi kararı alındı.

1- Dövizdeki yükselişin neden olduğu girdi maliyetlerinin etkisinin azaltılması.

2- Arz güvenliğinin sağlanması.

3- Buna rağmen arz talep dengesi ile uyuşmayan fahiş fiyat artışlarının etkin bir şekilde denetlenmesi. Burada pek gündemimizde olmayan ama çok önemli bir nokta var. O da girdi maliyetlerinin azaltılması. Fiyat İstikrar Komitesi'nin ikinci toplantısından sonra 4 Ocak tarihinde yapılan açıklamada, **“tarımsal ürünlerde girdi maliyetlerini azaltmak için kullanılan mekanizmalarda güncelleme yapılmasına”** değiniliyor.

Fiyatları indir diyorsunuz. Ama üretici de maliyet artışlarını öne sürüyor. Birçoğu da haklı. Döviz artışı ve dış piyasalardan gelen yüksek talepler içeride maliyetlerimizi arttırdı. Üreticinin girdi maliyetlerini karşılamak için yeni destek mekanizmalarının devreye sokulması üzerinde çalışılıyor. Girdi maliyetlerinin bir kısmını devletin karşılamasını esas alan bir sistem üzerinde duruluyor. Bunun mekanizmasının üzerinde çalışılıyor. Hangi sektörleri kapsayacağı ve desteklerin miktarı Kabine Toplantısı'nda belirlenecek.

KDV İNDİRİMİ GELİYOR

Etiketlerde indirim sağlamak için çalışmayı ise Hazine ve Maliye Bakanlığı yürütüyor.

Hazine ve Maliye Bakanı **Nureddin Nebati**, KDV indirim ve sadeleşme üzerinde çalıştıklarını belirtmişti. Gıda, sağlık ve dayanıklı tüketim maddeleri gibi farklı KDV oranlarının teke indirilmesi amaçlanıyor. Ama asıl önemli olan, yüzde 18'lik KDV oranının fiyat indirimine yol açacak şekilde düşürülecek olması.

Bu çalışmaların sonuçları piyasalar açısından önemli olacak. Ama asıl önemlisi, fiyat artışlarıyla canı yanan vatandaşın fiyatların indiğini cüzdanında hissetmesi olacak. Dilerim 2022 yılı, fiyatların gerilediği ve vatandaşlarımızın rahat bir nefes aldığı yıl olur.

MUHALEFETE KÖTÜ BİR HABERİM VAR

MUHALEFET, 2023 seçim stratejisini parlamenter sisteme dönüş üzerine kurdu ama sistem konusu seçimde heyecan uyandırmıyor. Onlara üzülecekleri bir haberim olacak. Başkanlık Sistemi'ne olan destek artıyor. İlk başlarda sisteme olan destek yüzde 30'lardayken şimdi yüzde 54'e kadar çıktı. İlginç olanı, Başkanlık Sistemi'ne savaş açan CHP, İYİ Parti ve HDP tabanının yüzde 25'i Başkanlık Sistemi'ni destekliyor. Muhalefet, eski sistemi allayıp pullayıp yeni diye satmaya çalışıyor ama bu millet parlamenter sistem döneminde yaşanan krizleri unutmadı.

Cumhurbaşkanlığı uğruna yapılan darbeleri, yıkılan hükümetleri, asılan gençleri, askeri vesayeti, kapatılan partileri, yoklukları, kıtlıkları, koalisyon hükümetlerini, **Güneş Motel** olaylarını, başörtüsü yasağını unutmadı.

ARAŞTIRMA SONUÇLARI

Kadir Has Üniversitesi'nin her yıl düzenli olarak yaptığı araştırma bunu ortaya koyuyor. Prof. Dr. **Mustafa Aydın**'ın koordinasyonunda 23 Ekim-5 Kasım tarihleri arasında 1000 kişi üzerinde yapılan araştırma ilginç sonuçlar içeriyor.

Araştırmayı yıllarına göre paylaşıyorum.

2017

AK Parti 44.6

CHP 19.9

MHP 20.0

HDP 8.3

2018

AK Parti 63.3

CHP 35.9

MHP 49.5

HDP 20.0

2019

Bu kez İYİ Parti de araştırmada yer alıyor.

11.01.2022

AK Parti 60.6

CHP 28.1

MHP 44.3

HDP 31.7

İYİ Parti 31.4.

Dikkatinizi çekiyor mu?

Başkanlık Sistemi ile yönetildikçe, muhalefet partilerinin tabanında sisteme destek artıyor.

2020

AK Parti 81.09

CHP 22.3

MHP 74.5

HDP 35.6

İYİ Parti 37.6.

Dikkat ettiniz mi, pandemi sürecinde sisteme olan destek artıyor.

Çünkü millet, kriz dönemlerinde başında güçlü bir devlet, dinamik bir kriz yönetimi istiyor. Allah korusun, bu krize şehir hastanelerine karşı çıkan muhalefetin işbaşında olduğu koalisyon döneminde yakalansaydık halimiz dumandı.

2021

AK Parti 87.9

CHP 24.6

MHP 87.8

HDP 26.8

İYİ Parti 26.4

Muhalefetin Anayasa'yı değiştirip parlamenter sisteme geçmesi için, oylarını yüzde 45-63 arttırması gerekiyor. CHP oylarını yüzde 25.7'nin üstüne çıkarmayı başaramıyor ama sistemi değiştirmeyi vaat ediyor. Muhalefet, millete hayal satmanın yerine kendi tabanını da Başkanlık Sistemi'ne kaptırıyor. Ona baksa daha yararlı olur.

Esfender KORKMAZ

Ya seçim ya kaos

11 Ocak 2022 Salı

2021 Aralık ayında ortalama dolar kuru 13,5699 oldu. Aynı ay MB 2003-TÜFE bazlı reel kur endeksi de 47,82 oldu. 2016 Eylül ayında aynı endeks 101,39 idi. O zaman kur dengede idi. Dolar kuru da 2,9680 TL idi.

MB reel kur endeksinin 47,82 olması, TL'nin dolar karşısında denge kuruna göre yüzde 52,18 oranında daha düşük değerde olması demektir. Bu durumda Aralık 2012'de doların denge kuru 6,4891 TL'dir.

Merkez Bankası reel kur endeksi "*Nominal efektif döviz kuru (NEK), Türkiye'nin dış ticaretinde önemli paya sahip ülkelerin para birimlerinden oluşan sepete göre, Türk Lirası (TL)'nin ağırlıklı ortalama değeridir. Ağırlıklar ikili ticaret akımları kullanılarak belirlenmektedir. Reel efektif döviz kuru (REK) ise NEK'deki nispi fiyat etkileri arındırılarak elde edilmektedir. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından hesaplanan reel efektif döviz kuru endeksleri ülkemiz fiyat düzeyinin dış ticaret yaptığımız ülkelerin fiyat düzeylerine oranının ağırlıklı geometrik ortalaması alınarak hesaplanmaktadır.*"

TL bu kadar değer kaybetti ise bunun tek sorumlusu siyasi iktidardır. Eğer 21 Aralık'ta dolar kuru 6,4891 olsaydı, hepimiz sokakta bayram yapanlara katılırdık. Ama olmadı ve bugün de dolar kuru 14 liraya yaklaştı.

Reel faiz politikası uygulansaydı, TL'yi doların himayesine sokmak ve topluma bu kadar maliyet yüklemek gerekmezdi. Aralık ayı TÜFE beklentisi yüzde 30 üstünde iken MB gösterge faizini yüzde 14'e indirmek kur artışı üstüne körükle gitmek demektir. Yani hükümet bilerek dolar kurunu 18 lira yaptı. Sonra da siyasi, sosyal ve ekonomik maliyeti yüksek kur korumalı mevduatı getirdi.

Ama evdeki hesap çarşıya uymadı .

1. Merkez Bankası Swap hariç net rezervleri eksi 55 milyar 840 milyona geriledi.

MERKEZ BANKASI REZERVLERİ (MİLYAR DOLAR)

	BRÜT REZERV	SWAP HARIÇ NET REZERV
1 OCAK 2021	93,21	-44,93
17 ARALIK 2021	116,87	-46,85
24 ARALIK 2021	110,92	-55,84

2. Korumalı TL mevduat hesabı tutmadı ve kur artışlarını önleyemedi.

Merkez Bankası 17-24 Aralık haftası verilerine göre;

* Gerçek kişilerin mevduatı 429 milyon dolar azalarak, 146 milyar 510 milyon dolardan 146 milyar 80 milyon dolara geriledi. 429 milyon dolar 5 milyar TL eder. Oysa ki Maliye Bakanı o sırada, kur korumalı 50 milyar TL oldu demişti.

* Tüzel kişiler, kur düşüncü borçlarını hafifletmek için 1.6 milyar dolarlık döviz aldılar. Döviz hesapları 91 milyar 281 milyon dolardan, 92 milyar 894 milyon dolara yükseldi.

* Toplam döviz hesapları, 1 milyar 145 milyon dolar artarak 264 milyar 458 milyon dolardan 265 milyar 603 milyon dolara yükseldi.

3. İktisat mantığına ve denenmiş ve yerleşmiş iktisadi kurallara aykırı hükümet, olan güveni daha da düşürdü. Kredi Risk Primi (CDS) oranlarını ve ülke riskini artırdı. Uluslararası piyasalarda TL daha da düşük kurdan işlem görüyor.

TÜRKİYE BEŞ YILLIK YURT DIŞI TAHVİLLERİNDE CDS ORANI

8 KASIM 2021	388,13 idi.
17 ARALIK	576,56 (<u>MB</u> FAİZLERİ DÜŞÜRDÜ)
21 ARALIK	620,17(<u>TL</u> DOLAR HİMAYESİNE GİRDİ)

Kredi risk primi (*Credit Default Swap-CDS*) yurt dışında herhangi bir ülke tahvillerini alanlar geri ödeme riskine karşı krediyi sigorta ettirirler. CDS, bu sigorta primini ifade eder. İflas risk primi de denir.

Bu şartlarda, kur artışı devam eder, üretimde ithal girdi oranı yüksek olduğu için enflasyon devam eder, 2022'de büyüme düşer ve işsizlik artar.

Ama bunlardan daha riskli olanı Türkiye'de dış borçlarda temerrüt riskinin çok fazla artmış olmasıdır. Bu riski Katar'dan gelecek paralarla da çözemeyiz.

Çok açıktır ki faiz manipülasyonu kurları artırmak için yapıldı. Ama ekonomi yönetimi akabinde ekonomiyi kaosa sokacağını hesaplayamadı mı yoksa ne pahasına olursa olsun kendi projesini mi uyguladı.

Artık bu işin yürümesi hayatın doğal akışına aykırıdır. En doğrusu; ülkeyi daha fazla kaosa sokmadan ya hükümetin istifa etmesi veya erken seçime gitmesidir.

İbrahim Kahveci

Bu eğitime ayrılan paraya yazık!

Nicelik mi? -yoksa- Nitelik mi?

Sayı ile ifade edildiğinde (nicelik) 2011 yılından Kasım 2021'e kadar eğitime 1 trilyon 183 milyar lira para harcamışız. Eğitime harcanan bu paranın şimdiki değeri 2 trilyon 30 milyar liraya karşılık geliyor.

(Bu arada not düşelim: Eğitime harcanan paranın bugünkü değerine baktığımızda 2016 yılında görülen 208,2 milyar lira 2020 yılında 197,3 milyar liraya düşmüş ve 2021 yılında da 200 milyar liranın altında kalacağı öngörülmektedir. Kriz eğitime harcanana parayı da etkiliyor.)

Şimdi dönüp ihrac ettiğimiz ürünlerin teknolojik seviyesine bakıyorum (Ocak-Kasım 2021):

Orta-yüksek teknolojik ürün ihracatı 55 milyar 996 milyon dolardan 69 milyar 801 milyon dolara yükseliyor. Lakin ihracatın yüzde 34,0 arttığı dönemde orta-yüksek teknolojik ürünler ihracatındaki payımız %39,1'den %36,4'e geriliyor.

Orta-düşük teknolojik ürün ihracatımız ise 87 milyar 328 milyon dolardan 122 milyar 231 milyon dolara yükseliyor. Düşük teknolojiye ihracat artışımız yüzde 40,0...

Her yıl eğitime ayrılan bütçe ile övünüyoruz ama maalesef ülkemizde bir teknoloji-bilgi düzeyi yükselişi yaşanmıyor.

Hatta daha ama çok daha acı gerçeği söyleyelim: Cumhurbaşkanlığı Hükümeti yeni ekonomi modelinin ana dengesini İRGATLIK üzerine kurmuştur.

TL, ne 94 krizinde, ne de 2001 krizinde bu kadar değersiz olmamıştı. Merkez Bankası verileri TL'nin tarihi bir değersizlik yaşadığını gözler önüne seriyor.

11.01.2022

Aslında paranın değeri, ülkenin de değerini gösterir.

Bu kadar değersiz TL aynı zamanda değersiz mal üretimine bel bağlamış bir yönetimi de gösteriyor.

Model ucuzluğa dayalı.

Model ucuz ürüne ve ucuz insana dayalı.

Model talan edilen ülke varlıklarına dayalı.

Ve biz bunu değerli gösterebiliyoruz. Ama bilelim ki, bu modelde teknolojinin, bilimin, kalkınmanın hükmü yok.

Bu model bitişi gösteren son imdat çılgılığıdır.

Acı gerçeği kabul edelim: Ülkemizde bir nesil kayboldu. Bu neslin geleceği epey karanlık.

Geçerliliği olmayan, karşılığı bulunmayan bir mesleksizlik yaşıyoruz.

Pozitif bilimlerden kopmuş, hurafe ve efsanelere dayalı bir dengesizlik eğitiminden geçiyoruz.

Bu eğitim düzeni bir gelecek kazandırmıyor;

Tersine

Bu eğitim düzeni bir gelecek kaybı yaşıyor.

Harcanan her kuruş

Harcanan he an

Harcanan her emek

Ziyan olarak, eksi hanemizi büyütüyor.

Rahmetli Özal'ın Orta-Sınıf hayalini AK Parti Taban-Sınıfa indirdi.

Emekli maaşını asgari düzeyde birleştiriyoruz. Çalışma ücretini de asgari ücrette birleştiriyoruz.

11.01.2022

Herkese eşit ücret, herkese eşit düzey... Ama vasatlıkta.

Bu sistemde okumanın değeri de olmuyor.

Okuyup çalışmak, katma değer sağlamak artık değersiz. Üniversitelere bakın değeri görürsünüz zaten!

BÜYÜME DEĞİL KALKINMA

Bugün muhalefet tarihi bir sorumluluk içerisinde. İktidar maalesef realiteyi kaybetmiş durumda.

Bir taraftan kısa süreli büyüme gerekiyor;

diğer yandan ise ekonomik gelişme veya kalkınma.

O nedenle yeni gelecek iktidarın kesinlikle bir kalkınma planı olması gerekiyor. Maalesef ülkemiz büyüme-şışme dönemini çoktan kapattı.

Evlatlarımıza bari bir miras bırakalım. Bari adımızı hayırsız anmasınlar.

Görev tarihidir... Büyüme kolay, asıl kalkınma ve gelişmeye ihtiyacımız var.

Sakın unutmayın.

11 Ocak 2022, Salı

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Savaş her zaman kapıdadır

Çeşitli haber kaynakları, dünyanın bir savaşın eşiğinde olduğunu içeren haberler veriyor.

Bunlardan en ciddi olanı Ukrayna, dolayısıyla Amerika ile Rusya arasındaki gerginliktir.

Bir önemli gerginlik de Kazakistan'da geride kalmışa benziyor.

Bunun yanında Milli Savunma Bakanı **Hulusi Akar**, hemen her gün Yunanistan'ın aklını başına toplaması için uyarıda bulunuyor.

Sanki bir Yunan savaşı da kapıda gibi.

BİTMEYEN İHTİRASLAR

İşin aslına ve tarihe baktığınız zaman savaşlar öyle kolay gelişmiyor.

Mesela, İkinci Dünya Savaşı'nda eğer Japonya, Amerika'ya saldırmasaydı, Almanya ile Amerika savaşmayacaktı.

Ama bitmek tükenmek bilmez ihtiraslar ve bunları besleyen silah sanayileri, insanlığa sürekli savaş suçu işletmekte.

1950'deki Kore Savaşı'nı ele alalım. Arkasından Vietnam'a geçelim. Sonra Amerika'nın Ortadoğu'da yaptıklarını hatırlayalım.

Ve kullanılan silahları, nükleer bombaları hiç unutmayalım.

Kısacası, dünya hep diken üstünde olmayabilir de... Ama ya olursa?..

HAZIRLIKLI OLMALIYIZ

1990'da Mogadişu'daydım. Cumhurbaşkanı **Turgut Özal**, Filistin lideri **Yaser Arafat**'ı ve Boşnakların lideri **Aliya İzzetbegoviç**'i oraya çağırmişti.

Beni de bu liderleri tanıyayım diye otel odasına davet etti.

Orada **Özal** dedi ki: **"Eğer 1948'de Birleşmiş Milletler teklif ettiği zaman İsrail'in yaptığı Filistinliler de yapsaydı ve bir devlet kurulmasını kabul etselerdi bugün bu durumda olunmazdı."** Sonra **"Sayın İzzetbegoviç, aman siz bu fırsatı kaçırmayın"** diye devam etti.

İzzetbegoviç bu fırsatı kaçırmadı ve Bosna-Hersek Devleti kuruldu.

Ama dün baktım, Sırp kitleler ellerinde Sırp bayraklarıyla Bosna'yı basmaya tevessül etmişler.

Yani bir gün Yunanlılar da Kıbrıs'ı vesile edip yeni bir Türk-Yunan savaşı çıkarırlarsa bu herhalde sürpriz olmayacak.

Özetle, kendimizi ve dünyadaki yerimizi çok iyi değerlendirelim. Her an her şeye hazır olalım.